ՀԱ. ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 116 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 16 ՄԱՐՏ, 1900 28 ՉԻԼԴԱՋԼ, 1317 16 ՄԱՐՏ, 1316 29 ՄԱՐՏ 1900 (Ն. Տ.)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԽԻԿ

Պոլսոյ համար { Տարեկան 75 դրշ. Վեցամսեայ 40 „

Գաւառացիներու համար { Տարեկան 100 „ Վեցամսեայ 50 „ Եռամսեայ 25 „

Արտասահման { Տարեկան 23 Ֆր. Վեցամսեայ 12 „

Նամակ կամ ոեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել Տնօրինութեան:

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

«زاغيك» ارمنيجه يومى وسياسى غزتەسى
مطبعه و اداره‌خانه‌سى
غلطه ده حمدى پاشا خان

Կ. ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Համտի-բաշա խան

Rédaction du Journal Arménien
„DZAGHIK“
Galata, Pérchémbé-Bazar
Hamdi-Pacha Han

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ

☛ 10 ՓԱՐԱ. ՏՆՕՐԷՆ Ռ. ՍԱԳԱՆԵԱՆ ☚ 10 ՓԱՐԱ.

ՎԵՐԱՔԱՁՈՒՄ "ԾԱՂԻԿ"Ի

ՊԵՆՁՐԱՁԱԿՍԱԼԻՔ

Ցաղիկ, որ Տպարական Տեղւոյն Ճամ. 19 թուակիր հրամանագրով զադարման դատապարտուած էր անպայման ժամանակաւ, Բարձր. հրամանաւ այսօր կը վերսկսի իր հրատարակութիւնը իր յատուկ տպարանին մէջ։ Կայս. կառավարութեան այս չնորհ «Ծաղիկ»ի հրատարակիչներուն սիրտը անհուն երախտագիտութեամբ կը լեցնէ, որուն դիմաց պիտի լինէ անոնց յարակայ իր Պատ. ընթերցողներուն սիրտը։

* * *

Մեր անկեղծ չնորհակալիքը կը յայտնենք մեր բոլոր ընթերցողներուն որք իրենց ծանօթ համակրութեամբ քաջալերած են զմեզ եւ պիտի քաջալերեն՝ ինչպէս նաեւ այն ընդհանուր համակրութեան համար, որ նոր գրգիռ ու քաջալերք մը պիտի լինի մեզ՝ մեր թերթին նորանոր բարեփոխութիւններով արժանի հանդիսանալու այդ անմոռաց համակրութեան ու քաջալերութեան։

* * *

Ծաղիկի գաւառացի պատուարժան բաժանորդներուն կսպմէ մեզմէ զուրկ ստացած համակրութիւնը նոյնպէս երախտապարտ կացուցած է զմեզ։ Ծաղիկ կը յուսայ թէ իր վերսկսումէ սկսեալ պիտի ազնուանալ ընթերցող ու բանիմաց հասարակութեան կողմէ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆՆ Ի ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

«Ծաղիկ» իր գադարման չրջանին մէջ կը մանէր հիշատ այն մեղայնին, որ Զօր. Պաւլըը իր Դաւիկէյի անյաղթ չրջանները կը կատարէր, եւ Լօրա Միլնէրն Մօտորըի ափերուն վրայ կը սպասէր ապարդիւն չանգերով Բաղտատի ճանթուածներէ վերջ, անգլ. գինուոյ չայոդութիւնն ալեաց երեւիլ այն վայրկենին երբ Լօրա Ռոպէրթս Բարեյաւոյ մէջ իր պատերազմական չատագործութեան որճակէտ նաք, գնաց ի Մօտորը, եւ բանակի զօրավարներէն ոմանք իր չորջ հաւաքելով, Զօր. Փրէնչը զրկից Բրիտըլին ապատելու, եւ միւս կողմէ ինքն ալ բազմաճոխ պանդիսով չատաչայտ պէտ ի Օրանժի ռահմանները։ Անարդել չայոդութիւններ պահեցին Լօրա Տրամտարլին չանգուղն ձեռնարկութիւնները. զօրավար Փրէնչ միայնակի պատուարժանութեամբ ճամբան հարթելով իր ձիաւորներուն առջեւ, բրնդատակ Պօէրները լքանել իրենց ամրութիւնները Բիտըլիի չորջ։ Անգլիացի պահակազօրքերն ազատած էին, մնդատնատած թէ երկար չէին մ'ատած էր Ակթլ Ռօտս, Հարաւային Ափրիկէի փոքրիկ Նաթալէներ։ Զօր. Փրէնչ հազիւ մէկերկու անգամ ազատների քաղաքին քրլիւզին մէջ ճաչեց եւ անա զարկաւ դէպ ի հարաւ, Պօէրներուն հաղորդակցութեան ճամբաները կտրելու եւ Լօրա Ռոպէրթի չայոդական մուտքն ապահովելու ի Պլէմֆոնթէյն։ Շարժումներուն արագութիւնն էր որ չայոդեցուց անգլ. բանակին զորաժողովները, ինչպէս մինչեւ այն ատեն Պօէրներուն արագաչարժութիւնն էր որ պլիսաւոր պատճառն եղած էր անոնց յաջողութիւններուն։

Պօէրք առաջին անգամ բլլալով Բիմպրիի առչեւ չանկարծակիի եկան. չէին ազատեր որ Լօրա Ռոպէրթս զէպի հիւսիս չրջան մ'ընէ պիտի ազատելու համար։ Անոնք կը չատասչէին որ Լօրա Ռոպէրթս Օրանժի ռահմանազլուխը պիտի անցնէր, եւ որմէհետեւ հաղորդակցութեան ճահրանները մեծ մասամբ իրենց ձեռքը կը գտնուէին, անակնկալներու նչատակ պիտի չըլլային։ Բայց բանն անանկ չեզաւ։ Բիմպրիի վրայ չարձակումն եւ ապա անմիջապէս երկու կողմէն երկաթի չրջանակին սեղմելն ի դերեւ հանեց պօէրական բոլոր չատագիծերը, եւ Բիմպրիի առչեւ Պօէրներուն ցիրուցանութիւնը խիստ չայոդակ չատաչարանն էր ապագայ բոլոր զինուորական գործողութիւններուն, որոց կէտ նըպատակին էր Պրէօֆոնթէյնի առումը։

Աչխարհ զարմացաւ Պօէր Զօր. Բրոնեէի պրեցդենական ընդդիմութեան վրայ։ Ամէ մը Պօէրներով մ'լդ Օրանժեան զօրավար ամենայն չուտով մեկ ումէնէն չուտահատական կսիբը։ Տասներկու օր միայն տեւակ մը թակարդի մէջ բռնուած իր թչնամիները ապահովութեամբ իր մէնչիներով, եւ անձնատուր եղաք մեծաքան չիներով, եւ անձնատուր եղաք մեծաքան չիներով, եւ անձնատուր եղաք մեծաքան չ

բութիւնն որ երկաթուղւոյ գիծն երկնցնէ մինչեւ Քօմաթի Բուրդ, եւ այս ախատութիւնն ալ ութ ամիսէն լրացնէ։ Անգլ. ընկերութիւնը չկրնալով համակերպիլ այս պահանջումներուն, Բորդուհալ պայմանադրութիւնը չեղեալ նկատեց եւ գիծն առաւ անդլ. ընկերութեան ձեռքէն 1889 Յունիս 26ին, եւ այս ատկէն ընդ, կ'ըսուի, Բրիւհէր նախագահն Թելգրաֆ Մեսաճ Անգլիոյ եւ Միացեալ Նահանգաց դիւանագիտութիւններուն վրայ, Բորդուհալ խոստովանեցաւ իր գործած սոլորիւնութիւնը։ Այն ատեն փոխարինութեան խընդիրը մասնագիտեցաւ Պէռնի իրաւարարական տեսանին։ Բորդուհալ խօսք կուտար այդ դատարանին որոշած գումարը վճարել՝ վճիռը տրուելէն վեց ամիս ետք։ 1891ին Անգլիոյ պահանջումներն հետեւեալներն էին. 1. Ընկերութեան պարտաթուղթերուն ամրողջութիւնը, ա'յն է 750,000 անդլ. ոսկի. 2. մէկ միլիոն անդլ. ոսկի, այսինքն ընկերութեան հանած արժեթուղթերուն իւրաքանչիւրին համար 20 ոսկի։ Ամերիկայի՛ք ալ, որք այդ թուղթերուն մեծ մասին տէրերն էին, յաւելուածական փոխարինութիւն կը պահանջէին։

Պէռնի իրաւարարական տեսանին մասնագէտ պաշտօնեան Լօրէնցօ—Մարքեզ դնաց երկաթուղւոյ գծին գնահատիչներն հաշուելու, եւ 45 միլիոն ֆր. արժէք որոշեց 1890 Դեկտ. ամսուն։ Այս թուականէն սկսեալ անշուշտ տոկոսն ալ պէտք է հաշուեր Արդ, կը ծանուցուի թէ իրաւարարական տեսանը իր վճիռը պիտի տայ ի մօտոյ։ Եւրոպական թերթերը կ'ըսեն թէ Պէռնի դատարանին վճիռը նոր սար մը պիտի ըլլայ հարաւային Ամերիկէի խնդիրներուն մէջ։ Դատարանը պիտի յորդորէ գԲորդուհալ որ Տէլագոա ծովածոցին ուղղակի հակակշիռն (քոնթրոլ) յանձնէ Անգլիոյ՝ իր եկամտական զիջութեանց վախճան տալու համար։ Միւս կողմ Նիւ Եորքէ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ մեծահարուստ Ամերիկացի մը, որ Միացեալ Նահանգաց մէջ Պօէրներուն դասը կը պաշտպանէ, խոստացեր է Ռաչինկղընի Բորդուհէզ դեսպանին թէ պատրաստ էր բորդուկեզ կառավարութեան 6 միլիոն տոլար փոխ տալ անդլիացի եւ ամերիկացի բաժնեատէրերուն տուգանքը վճարելու համար, որպէս զի Տէլագոա ծոցին հակակշիռն անդլ. կառավարութեան ձեռքը չանցնի։

Պերլինէ մանաւանդ նամակ մը կ'ըսէ թէ Ֆրից Պրաք անուն զուիցերացի ճարտարապետ մը Բրեզորիայի Ցօո եւ Ընկերութեան պինպոցծարանին մէջ յաջողեր է մեքենաներ չինել որք տկէն օր 20,000 փամփուշտ եւ բաղմաթիւ ռումբ պիտի կրնան հայթայթել պօէրական բանակին։

ՈՒԱՇԻՆԿՏՈՆի Երեսի. Ժողովին մէջ հարցուեցաւ թէ իրա՞ւ է որ Թրանսվալ եւ Օրանժ լճակով Ամերիկացի՛ք նամակներ պրկելով կը զանգատին թէ իրենց հետ չատ պէշ կվարուի կը վարուին Պօէրը։

ՆՈՐ ՓՈԽԱՐԻՆՈՒԹԻՒՆ. — Անգլ. կառավարութիւնն ի մօտոյ պիտի տարածէ նոր կոչումի ընկ հատարակաց վարիչներ Պատերազմական փոխառութեան երեսուն միլիոն անդլ. ոսկին պիտի չգաւէ պատերազմը վերջացնելու եւ հարաւ-ափրիկեան գործերը կարգադրելու։

ՕՐԱՆԺԻԱՆ ՊՕԷՐԻ ՀԱՆ ԴԱՐՁԱԾ ԻՐԵՆց ԷՀԼՆԻԿեցութիւնը, ինչպէս կ'ուզեն կարծեցնել Օրանժի եւ Թրանսվալի կառավարութիւնք իրենց հետաքրքիրներուն մէջ։ Պաղատօղնեի ոսանամնակը գնուող Օրանժհանք հարիւրներով կը վիճեն անդլ. իշխանութիւնց եւ ղէնրնիկէց կ'ըլլան։

ՀՈՂԱՆՏԱՅի ԱՊՍՏԱՄԲԻ.— Բարկացուց հեւսիսային կողմերը բնակող Հոլանտացի գաղթականներուն տունները խառնարկութիւնք կը կատարեն իրենց կառավարութեան կողմէ։ Ատոնցմէ շատերը կը յանձնեն անդլ. իշխանութեանց։

ՊԼԷՄՓՕՆԴԱՅՆԻ կը հեռագրեն Մարտ 22 թուակ.—«Կ'ըսուի թէ նախագահ Բրիւկէր Հայտարարութիւն մը հանելով Օրանժը Թրանսվալի կը կոչէ. ուրիշ յայտարարութիւն մ'ալ ցրուեր է թէ Անգլիա չատ նեղ կացութեան մէջ է, թէ Ռուսք զրաւեր են զՀնտան (???) եւ ոուսական երկիր հոչակեր են զայն։ Զօր. Բրիւկէն, Լօրա Ռոպէրթս կողմէ Պլէօմֆոնթէյնի նորընտիր կուսակալը, կամաց կամաց բայց յաջողութեամբ կը խաղաղեցնէ երկիրը։ Իր լուծ մեմ է այլ հատատաուն Բոլոր հին Պօէր քաղաքապետք իրենց պաշտօնին մէջ վերահաստատած են, եւ մաքսային գործերն ալ ըստ հնոյն կը չարունակէ։ Տակաւին հատցիները քիչ են։ Տեղային եւ օտար թղթատարութիւն հատատուած է։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆ.—Իտալիոյ Երեսի. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց նախարար Վիլքրանի Վէնոզդա մարքիզ պատասխանելով Բոնա երեսփոխանին որ կը հարցնէր թէ նախարարք չէին կարծեր թէ Իտալիա պէտք է իր միջոցները մեծնայ առաջարկէ կառավարութեան, հիմակ որ Անգլիա վերջացուցեր կրցաւ վերահաստատել իր զինուորական պատիւն հարաւային Ափրիկէի մէջ, կրկնեց իր յայտարարութիւնները՝ զոր ըրած էր արդէն Երեսի. Ժողովին մէջ։ Արտաքին գործոց նախարարն աւելցուց թէ անդլ. կառավարութեան յայտարարութիւնք կը հաստատեն թէ ո եւ է պրւանդիական գործողութիւն արդիւնք մը պիտի չունենայ, քանի որ արամադիր չէ բնաւ ո եւ է միջամտութիւն ընդունելու։

—Ռուսիա եւս նոյնիսկ պատասխան մը տուաւ Բրիւհէր եւ Շղէյն նախագահներուն։

ՄԻՒՆԻԽի (Գերմանիա) ոսոիկանութիւնն արդիւնց պինէմատոգրաֆով նկարայացնել անդնէպօէր պատերազմին տեսարանները՝ որք ծանուցուած էին քաղաքին մէկ թատրոնին ազդերուն մէջ։ Այս արդիւնքին պատճառն ա'յն է որ կը վախցուի հականդլիական ցոյցերէ հատարակութեան կողմէ։

ՎԻՒՆՆԱՅի մէջ այս վերջին օրերուս լուր տարածուեցաւ թէ քաւատուն եւ հինդ թղթադործներ բնացող կառավարիչ մը Բրանգէն Դրիէպէ գացած էր, եւ թէ այդ թղթադործներն անդլ. բանակին յատկացուած էին։ Երկու երեսփոխանք բացատրութիւն պահանջեցին նախարարապետէն, որ պատասխաներ է թէ թղթադործները Շանհայի (Չինաստան) համար էին։

ՕՐԱՆԺԻ նախորդ կառավարութեան անդամներէն Ֆրէյդըր՝ Օրանժի երկրին ընդհ. վարիչ նշանակուեցաւ Լօրա Ռոպէրտի կողմէ։

ԼՕՐԴ ՌՈՊՐԻԴ ի Պէլմօֆոնթէյն եւ Զօր. Պուլլը ի Լէսթամիմի պատրաստութիւններ կը տեսնեն երկու կողմէն ալ յարձակում ընելու Պօէրներուն վրայ։ Օրանժհանք կ'ըսեն թէ Թրանսվալցիք ուրոչած են կանը չարաշահել մինչեւ վերջը, թէ անոնք վեց ամսուան ուսուիք եւ ապրանքներ ունին, եւ Թրանսվալի ներսերը ա'յնպիսի պերքեր բանած են որ սակաւի կանչեր պէտք է մղել, անոնց մէջէն գանոնք գուրս հանել կարենալու համար Հաւանական չէ որ մեծ ընդհարմանութիւն մ'ըլլայ Յոհաննէսպուրկի մէջ, որովհետեւ Թրանսվալցիք որոշած են իրենց լաւը պիտի կերդրոնացնել Բրեզորիայի չուրջ։

ՖԻՄՊՐԼԻի ՄՕՏԵՐ.— Լօրա Ռոպէրտս մարտ 24 թուով հետեւեալը կը հեռագրէ.—«Երկու զժբախտ դէպք մը պատահեցաւ. երկու գնդ-գնդապետներ, մէկ հարիւրապետ ու մէկ անդլիակ (միւլտիմ) ձիով ոտքերնին մղոն հեռացան Մօսպրը-Ռիվըրզ լանջէն։ Երկուց հետ քանի մը ձիաւորներ ուղեցին միայն Պօէրք չանկարծ յարձակում ընելով, անդակաին սպաննուեցաւ, երկու գնդ-գնդապետներն ու հարիւրապետը ձանրապես վիրաւորուեցան։ Զիաւոր մը թեթեւապես վիրաւորուեցաւ։ Վիրաւորեալ սպաներէն մին իր մահկինին երեսցնելով, Պօէրք օգնութեան հասան Անգլիացիներուն, որոց կարելի եղած խնամքը տարին։ Վիրաւորները տարին ամէնէն մօտ ագարակն եւ ամրողջ գիշերը զարման տարին» Ուրիշ հեռագրի մը նայելով, տակաւին չատ Պօէրք կան Բիմպրլիի չուրջ։

Ի ԼՈՐԴ ՐԻՉՆԼԻ իր ձրագիրը փոխելով դէպ արեւմտեան պիտի երթայ Լօրա Ռոպէրտի զօրուց մնալ փոխանակ Մէֆքինկի վրայ երթալուընչպէս ամէնչ առաջ որոշուած էր։ Այս լուրը ծանուցանող հեռագիրը կ'ըսէ թէ Պօէրք մտադիր են ծանր ընդդիմութիւն ս'ընել ի Բրանդպատ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԲ Ի ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Պիւրնէյն մինչեւ Թեռալիա երկաթուղին չինութեան պայմանագրութիւնն ստորագրեցաւ հելլէն կառավարութեան եւ Պատուն Ժօրժ Ռէօվդերի մէջնէ, որ անդլիա-ֆրանսական խմբակին ներկայացուցիչն է։ Ճանապարհ մտանալն ի վեր կը տանի այս ձեռնարկութեան կարեւորութիւնը, յայտարարելով թէ երկրին անտեսական պայմանք պիտի բարւոքեն։

—Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Տէլքասէ Երեսի. Ժողովին մէջ ծանոյց թէ Պիւրնէյն ի Լարիսա (Եզնիս չէհիր) երկաթուղւոյն չինութեան արտօնութիւնը Ֆրանսական ընկերութեան մը արուած է։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՄԸ ՄԷՋ.— Երկկ կիներ միասն Բրազուիոյ բժշկական հանդարանին հիւանդանոցին մէջ, նոր դեղի մը պատրաստութեան չափին մէջ սխալմունք գործած ըլլալով։ Այդ դեղ թունաւոր քրքում (զաֆրան) պատրաստած է եւ կը գործածուի սովորաբար կատղութեան համար։ Բայց ներարկումը (Հիվէքսիոն) փոխանակ դիմադրելու բժիշկն ընդ անձամբ ընելու, գործն իր օդնականներն յանձներ է, եւ այս վերջինն ալ սխալմամբ ասոն անգամ ներարկեր են իրենց հիւանդներուն։ Հետեւանքն եղեր է որ երկու հոգի մեռան, իսկ միւսներն ալ ծանր հիւանդ կան։ Դատական իշխանութիւնք քննութեան դրեր են։

ԵՒԻՊՈՏԱՍի ՄԻՋԱԳԳԱՅԻՆ ԴԱՏԱՐԱՆ.—Ֆրանսայի Երեսի. Ժողովն ընդունեց պատկան բարենորոգմանց օրինագիծ մը Եւան Դատարաններուն համար։

ԱԻՍՏՐԻՈՑ հանդուցեալ պահպատանդ Ռուտոլֆ իշխանին այրին, Սպէֆանի արքունեաց, վերջապէս երկրորդ անգամ ըլլալով ամուսնացաւ Ելէմէր Լանեէյ հանուստ կոմսին հետ Արտրոզութիւնը կատարուեցաւ. Դրիւնգէլ մօտ Մերամարի դղեակին մէջ, զոր շատ կը սիրէր Աւստրիոյ հանդուցեալ էլիզապէթ կայսրուհին։ Դղեակին մատուռը զարդարուած էր սպիտակ վարդերով. բայց ներկաները թուով չատ քիչ էին։ Սպէֆանի արքունեաց առաջին ամուսնութեան, 1881 Մայիս 1ին, ներկայ էին, ի միջի այլոց, Կալէսկի իշխանն եւ ներկայ դիմման կայսրը։ Հարսանեաց կարգի աղօթքները կատարէլ տուաջ, Մայէր եպիսկոպոս քանի մը խօսք ուղղեց հարսին եւ փեսին որ ծնորդուած էին, ըսելով թէ, որովհետեւ այս միութիւնն սիրով կազմուած էր, յայտնի է թէ օրհնեալ ամուսնութիւն մը պիտի ըլլայ անշամ ուրախութիւնար Կ'ըսուի թէ կոմս Լանեէյ ամուսնութենէն առաջ իր հինգ հազարոյն մկ միլիոն ֆիորինի ապահովագրեր է իր կնոջ. փոստարարներն ալ կրթիւք յայտներ են թէ Սպէֆանի իշխանուհին կրնայ գոտ քանալ եւ իր հօրմէն պահանջել ամէն տարի յիսուն հազար ֆր. ի տոքիս իր օժտիւն Արամէտու պէտք է դիանալ թէ Սպէֆանիի հայրը, Պելժիոյ Թագաւորը, իր աղջկան երկրորդ ամուսնութենէն գժգոհ մնալով՝ զգրկեցուցեր է իր տարեկան նպաստը, զոր 1881ին անպայման կերպով խոստացած էր իր աղջկան եւ յատուկ գանձէն ալ կիրճատած էր Կոմս եւ կոմսուհի Լանեէյ քանի մը օր Մերամարի դղեակը պիտի մնան եւ ապա հարսանեաց Թաղիա պիտի երթան մեղրալուսնին անցնելուց Դերման կայսրուհին, Կալէսկի իշխանն եւ Պելժիոյ Թագուհին (իր մայրը) չնորհաւորական հեռագրեր զրկեցին Սպէֆանիին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԻՒՆԵՐ.—Պատերազմական նախարար Զօր. Կաւիֆէ, Մոզանօթարանի վերատեսուչ Զօր. Տըլուա եւ ամրապնդ զօրաց հրամատար Զօր. Լօսան, բանակին յանձնաժողովին առջեւ բացատրութիւններ տուին ծովեզերեայ ամրութեանց մասին։ Ուսմունն եւ հինգ միլիոն ֆր. ծախք պիտի ըլլայ, քառասուն եւ ութ միլիոնը Մոզանօթներու համար, երեսուն եւ երկու միլիոնն ալ ամրոցին զործածութեանց համար, միայնակ ալ միներանոցներու եւ առագաստական երկաթուղիներու համար Զօր. Կաւիֆէ բացատրեցաւ հատատեց թէ ծովեզերեայ ամրութիւնք չատ լաւ են Յանձնաժողովն սկզբունք ընդունեց ծրագիրը, որ ի մօտոյ Երեսի. Ժողովին պիտի ներկայացուի։

ՍԵՐՊԻՍ ԵՒ ՀՈՒԹՅԵՐԻՍ.— Զանգլիոյ կառավարութիւնը մերժեց ոեպոյ կառավարութեան ինդիրքը՝ Ժընեվի մէջ ընդհ. հիւպատոսութիւն մը հաստատելու համար Սերպ կառավարութեան նպաստին էր զանգատական հակազդութիւն մը հաստատել Սերպիոյն Զանգիբիոյ գաղմոզ Սերպերուն վրայ։

ԴԻՏՈՒԹԻՒՆԵՐ ԵՒ ՄԱՐԴԿՈՒԹԻՒՆԸ.—Դերման նախարարապետ Հոհէնլոէ իշխան ճառ մ'արտասանեցավ ան հագիստրիին մէջ զոր ուսուց ի պատիւ Պերլինի պետական Ակագեմիոյ, ըսաւ.— «Մինչ մարդկութիւնն հատատաք ունեցած եմ մարդկութեան յառաջդիմութեան վրայ, այսու հանդերձ պէտք է խոստովանիմ թէ այս վերջին տարիներուս մէջ հատատ քիչ մը խոհեմացաւ։ Կհանդիպ պայքարը, զոր ընութիւնը գրաւ մեր վրայ, վերջիս այնպիսի հիւսպի մ'ատացաւ որ աւելի կը մօտենանք կենդանական աշխարհին եւ իրականացած յառաջդիմութիւնն աւելի յառաջդիմութիւն մ'է դէպ ի վար քան յառաջդիմութիւն մը դէպ ի վեր։ Ուսան ճշմարիտ հանգոյց մ'է ինձ համար անանձ գիտութեան մէջ նշանաւոր բազմութիւն մարդիկ, ճշմարիտ գիտցողներ մատուցական զօրձին, որք հոս հատաքուած են, եւ մեծ մխիթարութիւն մ'է խորհիլ թէ գիս բանական բարոյական կարով կայ, նեղութեան չտեղութիւնը զգրկեցնելու համար երանի թէ, Տեառ՛ զ

ՕՏԱՑՈՅՑ

1900 ՄԱՐՏ 16
ՀԻՒԳՇԱԲԹԻ

Ն. Տ. 1900	ԵԼՄ. 1316	ՀԻՃՐ. ՀԱՅ
Մարտ 29	Մարտ 16	Զատկուան ԺԸ

Ծ. Ա. 11.12 | Կ.ս օր 5.49 | Մ. Ա. 12.44

Թէ. օր Մեծ Պահոց
Ա. Աւետեաց (առաւօտ) 5։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.— 1831 Մարտ 16 իճ Յովհաննէս Պապէճի Կարապետիս կ'ըսուրսի էջմիածնայ մէջ իր օրով հատատուած է Պոյաճեանին։

1888 իճ Ստեփան Փափազեան Ծանօթ ուսուցիչ եւ հեղինակ, խմբագիր «Փառասիրի», կը ժխտանայի կ. Պոլիս։ Գործօն դեր մը ունեցած է պատրիարքարանի ժողովներուն մէջ։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 28 Մարտ

Ֆրանսական Ռանիմ		101 40
Օսմ. Ոսկի	»	315 —
Օսմ. Քանս. ոսկի Դ.	Ֆր.	23 10
Բաժնի երկաթուղի	Ֆր.	127 —
Իտալական		— —
Օսմ. Պանքա		575 -
Ազանիական		— —
Թրանսվալ		73 —

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն

Երէկի դերհզմանատան Ճանճնաժողովը նկատողութեան առնելով որ դերհզմանատան մէջ եկեղեցականաց թաղը՝ որ կը գտնուի Ժ. քառակուսիի Ս. Շնորհալի ճանապարհին երկու կողմերուն վրայ, վակուզ վիճակ մը չունի, որուհամ է մանաւանդ իրանք մը տանիլ այդ թաղին համար եւ թուփերով ու ծաղիկներով զարդարել զայն։

Ճանճնաժողովը անհամբեր յառաջիկայ չարթնու այցելելով նոյն դերհզմանատունը, ճարտարապետ Աշխատ էֆ. Բէքմէնեանի միջոցաւ պիտի քննել տայ թէ դրան յարակից պատերու, որոնց չինութիւնը չէ ամարտած, եւ երկաթեայ դրան դնուելիքան համար որքան ծախք տեղի կունենայ, եւ ըստ այնմ պիտի կատարել տայ անհրաժեշտ այդ գործը։

Ճանճնաժողովոյ այս կարգադրութիւնը առժամանակայ է սակայն, չքեզ դրան մը եւ անոր յարակից երկու չէնքերու հատատութեան յատակագիծը կը դանուի իր սեղանին վրայ, եւ յանճնախմբի գանձապետ Խաչիկ էֆ. Ղազարոսեան քանի մը բարեսէր ազգայնոց աջակցութիւնը յաջողած է ձեռք բերել, նոյն չինութեան ծրագրուած յատակագծի հատճայն կատարել տալու համար։

—Մարաչէ կը գրեն մեզ թէ ընկ Մարջոյի Մելքոն ուսմա Օգոստեան անուն անձը իր ընկերով Մէհրմա աղայի օգնութեամբ յաջողեր է վերջապէս պարակական չալ գործներ դործել, որուն մէջ ցարդ ոչ սք կրցած է յաջողիլ։ Մելքոն ուսմա յատուկ աշխատասիրութեամբ եւ իր լրջոր ընկերք վատնած է իր նպատակին հատնելու համար, տակայն առանց յուսահատելու զանազան փորձեր ընելով կատարելագործած է այդ արհեստը, այնպէս որ այժմ իր չինած մեքենական թվգիծերը անհնաժանդ եւ նուրբ չափեր կ'արտադրէ 3—4 օրուան մէջ, մինչդեռ պարակատիներու թվգիծները նոյն քանակութեամբ չալ կ'արտադրեն 10—15 օրուան մէջ։ Տեղական կառավարութիւնը Մելքոն ուսմայի այս յաջողութիւնը յայտարարած ըլլալով ձեռնհաս մարմնոյն, կը յուսացնէ թէ մօտիկ ժամանակի մը կամ նոր թանկագին քաջալերութիւն մը կը չնորհուի։

Նպատակ Ճանճնաժողովը՝ որ մէջտեղ կը խորհի որոշացնելուն, մէջ պատճառ չկայ որ նորընտիր ատիճն ոգուտ քաղէ եւ Մարաչի որոշացնին նպաստ մը յատկացնէ որպէսզի մէկ քանի որոչ Մելքոն ուսմայի գալ գրուին այդ կարեւոր արհեստը սորվելու համար։

—Թիֆլիզի Թագ. խորհուրդը 42 ոսկի գրկած է Պաարիարքարան ի նպաստ գաւառացի կարօտեալներուն։

—Բարեբ նորընտիր Առաջնորդ Տ. Վարդան Վրդ. երկրորդ հրաժարական մըն ալ գրկած է Պաարիարքարան, զոր որում իր առաջին հրաժարականը մերժուած էր Կեդր. Վարչութեան կողմէ։ Տ. Վարդան Վրդ. իր այդ երկրորդ հրաժարականով իր ծերութիւնն եւ անկարողութիւնը մէջ բերած եւ խնդրանդագրին խնդրած է որ ընդունուի իր հրաժարականը։ Պաարիարքարանը ոակայն, նկատելով որ Տ. Վարդան Վրդ. իր կարողութեան եւ վարչական հմտութեան փորձը տուած է երկար տարի Մշոյ առաջնորդական ոեղապահի պաշտօնին մէջ, յանձնարարեց իրեն որ պատրաստուի բնոյ փոխի երթալ իր նոր պաշտօնատեղին Բաբերդ։

Բարեբ նախորդ տեղապահ Գաբրիէլեան Տ. Եղիսկ Վրդն ալ իր կարգին հրաժանով ապացոյց Պաարիարքարանի պատկան անձնէն յուսոյ վերադառնալ Պոլիս Հին խնդրը է թէ Զմբռնչի եւ Արզրումի վիճակներու մեռելն ինչ կարգադրութիւն պիտի ըլլայ, քանի որ այդ երկու վիճակներու հոգաբարձութիւնն ալ յանձնուած էր Տ. Եղիսկ Վրդ. անչուշտ այս մասին ալ կեդր. Վարչութիւնը հարկ եղած տեղեկութիւնները պիտի ընդ կը կարծենք սակայն թէ Արզրնի՛ որ իր Բարեբանեայ Ս. Աստուածածնին վանքին ու մէկ քանի դիւղերով փոքր վիճակ մըն է, քան առաջնոյն Տիրապէտութեան առաջնորդութիւնը կը մնացած ու Ընդհանուր ալ Բալուի առաջնորդութիւնն։

—Ինան Ժողովը որոշման հանճարին Պրօնական Ժողովը՝ իր վերջին նիստին մէջ Էրզրումի առաջնորդական բնարանի համար, բնարեվնաց նամանուն ցանկ մը պատրաստից, որուն մէջ նշանակուած են Եղիայեան Տ. Ձաւէնն, Գալփաքճեան Տ. Եղիսկ եւ Իրմինեան Տ. Դէպրզ վարչապետները։ Տ. Ձաւէն վարդապետ Էրզրումի արդի առաջնորդական

Տեղապահը, իր երկամեայ պաշտօնավարութեան մէջօղին ցոյց տուած զգօնութեամբը իրաւամբ արժանի դատուած է առաջին ընտրելի յիշատակութեան։ Երկրորդ ընտրելին՝ Տ. Եղնիկ վարդապետ ալ գաւառական կարգ մը պաշտօններ վարած եւ բաւական փորձառութիւն ըստացած ըլլալով, իրաւունք կը ստանայ կարեւոր վիճակի մը հովուութեան ընտրելի կը նկատուիլ։ Ինդիրը կը տարբերի սակայն երբ կրօնական ժողովը էրզրումի առաջնորդի ընտրութեան համար իր պատրաստած եռանուն ցանկին մէջ կը նշանակէ Իրիւանոսեան Տ. Դէորգ վարդապետի անունը։ Իրիւանոսեան աշակերտած է Դէորդեան ճեմարանին եւ ժամանակ մը Ս. Ծակոյոյ որբանոցին մէջ ուսուցչութեան պաշտօն վարելէ ետքը, ասկէ երկու տարի առաջ վարդապետ ձեռնադրուած եւ իր ծննդավայրը Ամասիա պատած է, ուր Մարզուանի Ս. Աստուածածնի վանքին մէջ պաշտօնի մը կոչուած է։

Իրիւանոսեան վարդապետ կրնայ ուսեալ եւ պարկեշտ եկեղեցական մը ըլլալ, այդ մասին ո՛եւ է դիտողութիւն չունինք, սակայն առանց նախապէս առաջնորդի մը հսկողութեան ներքեւ եւ կամ գոնէ տեղապահի պաշտօն վարած ըլլալու ինչպէս կըլլայ որ Էրզրումի նման առաջնակարգ վիճակի մը հովուութեան ընտրելի կը նկատուի Արմաչեան վարդապետները չէ թէ առաջնորդի այլ առաջնորդական տեղապահի պաշտօնի անգամ կոչուելու համար, ժամանակ մը պատրիարքարանի մէջ դիւանագործութեան պաշտօն վարելէն, վարչական գործերու մէջ քիչ շատ փորձառութիւն ստանալու համար, ուրիշին զարմանալի չէ՛ գտներ երբ Իրիւանոսեան վարդապետ մէկ ոտտումով Մարզուանի վանքէն Էրզրումի առաջնորդ ըլլալու կարող ցոյց կը տրուի։

Կը յուսացուի թէ Կրօնական ժողովը ուշադրութեան կ՛առնէ միր այս արդարացի դիտողութիւնը։

—Բղիի առաջնորդական տեղապահ Տ. Վահրիճ վարդապետի պաշտօնավարութեան մասին հետզհետէ գոհացուցիչ տեղեկութիւններ կը հասնին Պատրիարքարան։ Տ. Վահրիճ վարդապետի պաշտօնավարութեան գլխաւոր գործը եղած է կրթական գործին նոր զարկ մը տալ վերակազմելով հոգաբարձութիւն մը որ միանգամայն գաւառային ուսումնական խորհուրդի գործերն ալ պիտի վարէ ժամանակ մը։ Այժմ Բղիի մէջ կը գտնուին 27 վարժարաններ որոնց տարեկան ծախքն է 240 ոսկի, այս գումարին 36 ոսկին Նպաստից մնացեալն կը հայթայթուի եւ մնացեալը հանգանակութեամբ։

ԿԱՐԴԱՑԻՔ

ՀԱՅՐԱԳԻՏԱԿԻ ՎԻՊԸ

Խոհապին Հասած

Գրեց

Սահիան Բարեվեան

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Սալմաի սահման արուեցաւ Մարտի երեւելիներէն պինուզական մատակարար Արտպզատ Դէորդ էֆէի որդւոյն Գրիգոր էֆէի։

Դ. Կարդի Մէհմետ պատանեցան արուեցաւ Արտպզատ Դէորդ էֆէի եղբօր Յարութիւն էֆէի եւ Պարոյր մէջ անոր ընկերակցին՝ Թէքէեան Բարսեղ էֆէի։

Բ. Մէհմետ Ծովային պաշտօնատան գաւառական ճիւղին անօրէն Հաճըզ Իսմայիլ էֆէի։

Գեղարուեստից չքաղրատ արուեցաւ Յարոսլաւի երկու արուեստագէտներուս, Մ. Ալանդեանի եւ Մ. Կրանսթոնչէի։

ՍԵՐԳԻՈՒԿԱՆ նախորդ գեղեան Մ. Նալաքովիչ, որ իմաց մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի, արտօնութիւն խնդրած է իր հրաժարագրերը մատուցանելու յատուկ կայս. Դահլիճ։

ՂՈՉԻ ՕՍՄԱՆ փաշա, որ ժամանակէ մ՚ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած է։ Ն. Վսեմութիւն նախընթաց օր Կայս. Պալատ երթալով, իր երախտապատութիւնն յայտնեց Կայս. հոգածութեան համար։

ՊԱՇՏՕՆԵԱՑՔ.—Կայս. Իրատէ մը կը հրաւիրէ խիստ անուշադրութեամբ կատարել պաշտօնէից ընտրութիւնը, առանց ոեւէ յանձնարարութեան կամ ազդեցութեան ի նկատ առնելու։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ առջեւ քարտի մը պիտի չինուի, Կայս. Դ. զօրաբանակին պիտոյից փոխադրութիւնները դիւրացնելու համար։ Նոյնպէս նաւատորմոյզը պիտի մարքուի այն խիճերէն եւ աւազներէն զորս հոն մթերած է Տյերմէն-Տէբէ գետակը։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ վարչութիւնն այս պահուս կը քննէ ծրագիր մը, որ կ՚առաջարկէ մանուա-բօսպի եւ բօյի-բօսպայի դրութիւնները նկատմամբ օսմ. բոլոր նամականատունների մէջ, ինչ որ այլեւս հարկ պիտի չմնայ օսար թղթատոմոց դիմելու։ Օսմ. Թղթատարութեան մէջ ներմուծելի բարիներոպումնք հետզհետէ վերջ պիտի տան օսար մակագրած թղթատուներուն։

ՄԱՐԻԶԱ. գետը (Խարբերդի նահանգին մէջ) մաքրելու եւ նաւարկելի ընելու համար, ծրագիր մը մատուցուած է Հանրօգուտ չինութեան նախարարութեան։ Ինդրարկուն կը պահանջէ որ գետին մաքրուելէն գոյացած հողերուն մէկ մասն իրեն տրուին, ինչպէս նաեւ անոնց տատանորդական տուրքերուն մէկ մասը։

ՈՂՈՂՈՒՄ ԻՄՈՒՍՈՒԼ.— Տիգրիս գետն յորդելով, մնծամնծ վնասներ պատճառած է Մուսուլի մէջ։ Բաղաքին մէջ 60 տուն, 150 սենեակնոց 25 գարավանատարայ, 1 խան, 3 սրճարան, 7 խանութ եւ 2 չարչայք բոլորովին քանդուելու վրայ են։ Իսկ չորս-հինգ գիւղերուն մէջ, գարիի արտերը մնծապէս վնասուելու վրայ են։

ԱՑՆԹԱՊԻ նախորդ գայմագամ Իսմայիլ պէյ անսպառ արձակուելուս իրեն դիմեցած գանգատներուն անդրին ըլլալն տատանուած ըլլալով։ Իգական կըսէ թէ զրպարտիչ բողոքը գատաւորի պիտի ենթարկուի յորինակ մ՚ալ։

ԻՍԼԱՄ գաղթականներու չնորհուած հողերու փոխանցումը արդիապէս պիտի կատարուի։ Մէկ ըղ տուրք միայն պիտի առնուի անոնցմէ։

ՍՊԱՐԱՊՑՈՒԹԵԱՆ հրամանաւ, գատաստանի ենթարկուած ապագ ամաթ Թոչակ պիտի չատանան իրենց գատին լոյոր տեղեկութեան մէջ դնելու։

ԷՏԻՐՆԷի կուսակալն առաջարկած է Գ. կարզի գաւառակի (Դազա) վերածել Իսմայլոյ գիւղախումբն որ Տէմէ-ազաճի գաւառին (Սանճագ) իրաւասութեան տակ է։

ՇԻՐԻՆԹԻ ԽԱՑԻՐԻ երթեւեկութեանց անցագիրները աւելցնելու ծրագիր մը մատուցած էր Առեւտրական նախարարութիւնը զանազան առարկութիւններ յարուցած է այդ ծրագրին դէմ. ի մէջ այլոց, անընդունելի կը համարի Շերբէթի այն առարկութիւնը թէ ածուխին գինը բարձրացած ըլլալով, ինքն ալ պարտաւորեր է անցագիրները բարձրացնել։ Բանաւոր չէ՛ հարցնել Շերբէթի թէ ածուխի գնոյն տարբերութեան ենթարկուած ապրանքի մը գինը ինչո՞ւ չէ զնդած անցագիրները։

ՀԱՆԲԱՑԻՆ Պարտուց վարչութիւնը նուիրեց 6000 ոսկի վճարեց Սելանիկ-Տէմէաղաճի միացման ընկերութեան,իրրեւ քիլոմէտրական երաչխաւորութեան գումար։

ՅԻՍՀԱՆԵԻ կայս. զօրաբանը նոր մէքենաներով օժտուած ըլլալով, այժմ օրական 1000 ֆիշ չինելու կարող եղած է։

ԴԱՂԹԱԿԱՆԱՑ զեկուման ի նպաստ հրատարակ հանուած նոր դրոշմաթուղթերը պիտոզութեան տեղի տուած են երկամուղեայ ընկերութեանց կողմէ, որք այս մասին գիմած են Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան։ —Դաղթականներու յանձնուած անցագրի իսմախապիհները նոր դրոշմաթուղթին ապատ պիտի մնան։

ՏՄՐՏԱՆԵԻՆ մատուցան վերատեսչութեան, Ա. քարտուղարն ու Ա. վէսը պաշտօնակ եղած են, իրենց գործած զեղծումներուն պատճառաւ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Վարչութեան անդր պատուիրակ Տօքթ. Տիւքջեն նախընթաց օր մնաւ 93 տարեկան։ 1845ին ի վեր Թուրքիոյ մէջ հաստատուած էր։

ՏՐՈՑ ՅԱՒԵԼՈՒՄ. — Պաշտօնական ազդ մը ծանոյց թէ վնասուրական նորանոր պէտքերու հանդէպ, կայս. հրամանաւ 6% յաւելում մ՚եղած է ընդհ. արոց վրայ, մինչեւ որ այդ պէտքերը վերնան։

ԱՄԱԹՈՒՆԱԿ.—Եվտական նախարարութիւնն ընդ հուպ մէկ մէկ ամսաթուղթ պիտի լուշխէ Թուրքան Պայրամի առիթիւ։

ՃԻՏՏԷ հանուող Իսլամ ուխտաւորաց ընդ. թիւը ցարդ 27,000ի հասած է։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ընկերութիւն մը Լիւրնէի մէջ Թրամուէյի գիծ մը չինելու արտօնութիւն ինդրած է։

ՆՈՐ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ.—Այս օրերը Բիւյոյ Ակնոց-Անթոան փողոցին մէջ նոր լուսանկարչատուն մը պիտի բացուի, թիւ 340, Մ. Տ. Ժողէֆի անօրէնութեան տակ։

ՀՆԱՒՕՍԱԿԱՆ. — Սթանքէոյ կղզիին մէջ, հնագիտական կարեւոր գիւտ մը եղած է, որ Եսքիւլապի հռչակաւոր տաճարը երեւան հանելու պիտի ծառայէ։

Իսլամ այգեպան մը այգի կը տնկէր երբ իր քահ աղիւսաչէն գմբէթի մը կը բաղխէ։ Իսկոյն իսկ կատաղ իշխանութեան Դեպագամին հսկողութեան տակ կատարուած խուզարկութիւնէ հետեւան հանած են գամբարան մը 30—35 քառ. մեզր տարածութեամբ, ուր ոսկորներ ու անօթներ կը գտնէին։ Դամբարանն աղիւսաչէն էր եւ Հռովմէացւոց ժամանակէն մնացած։ Ներքին կողմէ մասրան մը կը նմանի։ Ո եւ է արձանագրութիւն չէ գտնուած սակայն, որ կարենայ ցոյց տալ թէ այս յիշատակարան որո՞ւն էր։ Սակայն ամէն նշան ենթադրել կուտայ թէ չըջակաները տաճար մը կար կամ հանրային չէնք մը, եթէ նոյն իսկ Եսքիւլապի տաճարը չէր։

ԹՈՒՐԲԵՒՀԵԼԼԷՆ հիւպատոսական պայմանագրին բանակցութիւնք այսօր պիտի վերսկսին Թուրքեւհելլէն պատուիրակներուն մէջնէ։

ՄԻՍԻ ԴԻՆԸ.—Երբէք լսուած բան չէր թէ վաճառական մը, իր առնելիքները չկարենալ գանձելուն համար, իր տպրանքին գինը բարձրացուցիր է։ Ոչխարի վաճառականներն իրը թէ մսին գինը բարձրացուցիր են, որովհետեւ մսավաճառները վրայ չատ առնելիք ունին հղեր։ Երկու օրէ ի վեր այսպէս կ՚ըսեն լրագրներըը, առանց իրենց գրածն իրենք հասկնալու։ Ամէն տարի այս առեն, ոչխարներուն պակսելուն պատճառաւ, մսին գինն ալ կը բարձրանայ արդէն. եւ անգամ մը որ գինը վեր բարձրանալու սկսի, մսավաճառներն ալ կ՚սկսին լծակով չարունակ վեր քչել, առիթէն օգուտ քաղելով։ Գրլրըճըզը մեծապէս պակսած է հրապարակէն, եւ ցորչափ Աստուածէն բարեբար գարամանը չբաւէ, մսին գինը աժանալիք չունի։

ԿՈՒՅՍ. ՀՐԱՄԱՆԱՒ ծանրագին գործ մը դրկուեցաւ Մէքքէի մեծ գամբարանը։

ՊԻՐԼԻՆԻ Հելլէն գեսպան Մ. Ռանկապ Կիր. օր Իզմիրէ Պոլիս կ՚ուղեւորի։

ՊՈՒԿՈՒՐԻՈՑ պատերազմական նախարար գնդ. Բարբիքով գեր-գնդ. Տիմիթրիէվի հետ Եւրոպա ուղեւորեցաւ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը խիստ հրամաններ զրկեց գաւառական իշխանութեանց, որպէսզի ամաթոյակներու վճարման յատկացեալ գումարներն անյապաղ Պոլիս զրկեն։

ԽՈՒՄ.— Ռուսական խնկրանս չգիտնաւ, որ Մարսիլիայէ Օսման կ՚երթար, անոյս 24է 25 լուսնալոյս գիչեր խրեցաւ Գուա Գալէի մօտ Իսալական Բոլշեվիկա չգիտնաւն ալ խրեցաւ Կէլիպօլուի մօտ։ Այս վերջինն ինքնին ազատուեցաւ, բայց կրէչ նաւագիծ ընկերութեան չգիտնաւերը օգնութեան գային ուսական չգիտնաւներ։

ԹՐԱՄՈՒՅԻ ընկերութեան բաժնետարց տարեկան ընդհ. ժողովը Նոյեմբեր 30 գումարուեցաւ։ Վարչական Խորհրդոյ տեղեկագիրը լսելու, որ 1899ի տարեշրջանին տարեկան հասոյթը կը նշանակէր 69,436 ոսկի, մինչդեռ նախորդ տարին 63,483 ոսկի եղած էր, յաւելում 5954 ոսկւոյ, իսկ ծախքն եղած էր 63,631 ոսկի, նախորդ տարուանէ 2,260 ոսկի աւելի։ Հետեւապէս զուտ հասոյթն է 6,402 ոսկի։

ՄԱՀՄՈՒԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ. — Եւ զեհնապատ Աահանն իմամ դատապարտուց Մասգէզի Առապաթլար վղոցին երկուքուրք պիչերապահները, Հասան ու Մէհմէտ, որք Արիֆ անուն ոստիկանը սպանած էին զողութեան պատճառաւ։

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆՔ երթալով կ՚աւելնան Գաթըմ-Փաչայի խաղին մէջ։ Բ. պիչեր մէկ քանի տուներ միանգամայն կողոպտուեցան։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Եորկի անուն Յոյն մը, որուն տունէն գանուեցան չատ մը գործիքներ, որք գուռներ ու պատուկներ կտրելու կամ բանալու կը ծառայեն։ Կը կարծուի թէ ձերբակալեալը մեղսակից է այն մեծ գողութեան որ երեք տարի առաջ կատարուած էր գիւմանական գիսպանատան մէջ։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց նաեւ Անարիքօ ու Մէհմէտ անուն երկու չարագործներ։

ՊՈՂՈՍՈՑ ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ.—Կայս. Թանզարանի անօրէնութիւնն որոչեց Սուլթան Ահմէտի հրազարակին կոմզոնելուն չրջակայ վանդակները նորոգել։

ՊՐՈՒՍԱՅի մէջ Ուշադի թաւ խալիներուն համար ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպուի, ինչպէս նմանօրինակ ցուցահանդէս մը պիտի հաստատուի Գոնեայի մէջ։

ՊՈՒԿՈՒՐԻՈՑ Ֆէրթինանտ իշխանը, կ՚ըսուի թէ, պիտի ամուսնանայ Ռուսիոյ մեծ դքսուհիներէն մէկուն հետ։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Ատէնի մէջ ժանտախտի դէպքեր պատահած են։

ՄԱՀՄՈՒԹՅԱՆ.—Մարտ 6էն մինչեւ 13, Պոլսոյ եւ արուարձաններուն մէջ պատահած մահերուն թիւն չանցած է 324ի։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆԴՈՆ, 27 Մարտ.—Պլօէմֆոնդայնէն Տէյլի Նիւզ կը հեռագրեն թէ Զօր. Ֆրէնչ ևս գարձաւ առանց թշնամիին հանդիպելու։ Զօր. Ֆրէնչի այցելած նահանգներուն մէջ բազմաթիւ Պօէրներ իրենց զէնքերն յանձնեցին։

—Պլօէմֆոնդայնէն Թայմզի կը հեռագրեն. «Անգլիացիները երէկ հետազօտութիւն մը կատարեցին Պրանտի կողմերը (Պլօէմֆոնդայնի հիւսիսակողմը), Պօէրները արտաքսելով իրենց գիրքերէն։ Անգլիացւոց կորուստն աննշան է։

—Թայմզ կ՚իմանայ թէ Եոհաննէսպուրկի հանքերուն մէջ գործածուած բնիկները նոյն գաղքին ըլլալուն վրայ խոմախորու չինութեանց կ՚աշխատին։ Գանի մը հանքեր գոցուեցան։ Միւսներն ալ մօտերս պիտի գոցուին։

—Լէտիսմիթէն Տէյլի Մէյլի կը հեռագրեն թէ Պօէրները զօրեղապէս ամրացած են Վան Րէնէնի կիրճին մէջ։

—Մարտ 23 թուով Բրեգորիայէն կը հեռագրեն թէ Զօր. Փուպէռ Բրուտային նոյն գաղաքը ժամներ է կը յուսայ ընդհատ գարձեալ Նաթալ մտնել։

Գաղաքական կարգ մը չրջանակներու մէջ կը հաստատուի թէ Նորթոլքի գուքսը (Անգլիոյ արքայական գերդաստանէն) Բարեյոյս պիտի մեկնի, ի նախատեսութիւն իաղաղութեան բանակցութեանց օրոնք պիտի առաջարկուին Բրեգորիայի կառավարութեան կողմէ։

—Պլէօմֆոնդայնէն հասած լուրեր կը հաստատեն թէ Զօր. Ռոպէրթս ստիպուեցաւ գադրեցնել իր յառաջխաղացումը, պաշտպանելու համար իր հաղորդակցութիւնները որոնց կ՚սպառնան Արեւմտեան կողմը հաւաքուող Պօէրները։

—Պօէր ընդհանուր բանակին նախագահ հիւսիսակողմը՝ Կլէնթօ փոխադրուեցաւ Պօէրները ամրապէս զօրացած են Կլէնթօյի ու Տրնտիի հիւսիսակողմը։

—Այսօր զրոյց չրկեցաւ թէ Տրնտիի հանքերը օգը հանուեցան, բայց ո՛ւ է պաշտօնական տեղեկութիւն չկայ այս լուրը հաստատող։

—Նախկին մէկ յառաջապահներու գասնի մը կանխեր տեղի ունեցեր են։

—Անգլ. զրահակաղինները Պօէր հրամատարի մը վրայ յարձակեր են Պրանտֆօրդի մօտ։ Անգլ. կորուստները քիչ են։

ՄԱՋՈՐՈՒ, (Պաղտագօշէտ), 27 Մարտ.—Ետու քիչ թուով Անգլիացիներ Լէսիպրանտ (Օրանժի Ազատ Պետութեան մէջ, Մաղէրսֆի ու Դաղանչլագի միջեւ) մտան, Պօէր պահապանները ետ մղելէ ետքը։ Ցետոյ պօէրական մեծ ուժեր Անգլիացիները զրկուած վրայ յարձակեցան, որոնք կարգապահութեամբ նահանջելով Անգլիացիները այս կռուին մէջ երեք վիրաւոր՝ իսկ Պօէրները ութ վիրաւոր ունեցեր են։

ԲԱՐԻԶ.—Նախարարապետ Մորնտըը Պ. Լուպէի նախագահութեամբ գումարուելով Էլիզէի մէջ, որոչեց Ապրիլ 14ին պաշտօնապէս բանալ Յուգանանգէսը։

—Երեսփ. ժողովը գաղթական բանակին վերաբերեալ ծրագրին վրայ կը վիճաբանի։

—Մ. Լագերի Համարակալութեան Դիւանին նախագահ անուանուեցաւ։ Պանք ար Ֆրանսի գեր-անօրէն Մ. Մօրէլ անուանուեցաւ Բրէսի Ֆոնսիէի։

ԲԼԵԴԱ.—Զրոյց կը չրչի թէ Օրլէանի գաբան իմաց հանդարտական հայաստանութիւն պիտի ընդունի։

ԼՈՆԴՈՆ.—Վիլդրիա Թագուհին Բ. Խորհուրդ պիտի երթայ Ն. Վհհաքատուխեան պիտի ուղեկցի նաւախումբ մը։

ՊԻՐԼԻՆ.—Եվտացւոյն Յանձնաժողովին առջեւ, Մ. Պրլոմ այսօր ներկն բացատրեց վերջին նահատորին ուշադրութեամբ եւ խաղաղասէր ոչխարհավարութիւն մը անփոփոխ պահելու հարկը։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆԴՈՆ, 28 Մարտ.— Սպարապետ Լորտ Ռոպէրթս իր ոյժերը կը համախմբէ Պլէօմֆոնդայնի մէջ։ Զորս զօրախումբեր պիտի համախմբուին, այն է Զօր. Ռոպէրթսի, Ֆրէնչի, Կէդէքի եւ Բլէմֆնդթի զօրախումբերը։ Ատոնցմէ Զօր. Ռոպէրթս, Ֆրէնչ եւ Բլէմֆնդթ պիտի չարունակեն արչաւանքը, իսկ Զօր. Կէդէքը պիտի գրաւէ եւ պաշտպանէ դՊլէօմֆոնդայն։

—20,000 Պօէրներ համախմբուած են Տրանքէնսվըլի մէջ։

—Երեսփ. ժողովոյ մէջ Մր. Լօսըն Յանոյց թէ մէկ ամիսէն Հաչտութեան պայմաններուն վրայ մեծ վիճաբանութիւն մը բանալու պատասխանատուութիւն ունի Մր. Պալֆուր յայտարարել չէ՛ կառավարութիւնը կ՚ընդունի վիճաբանութիւնը։

ԲԱՐԻԶ.—Հարաւ-ափրիկեան հանրապետութեանց կողմէ միջամտութեան համար եղած խնդրանքին՝ Ռուսիոյ տուած պատասխանն համիմատ է միւս տէրութեանց պատասխանին հետ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Եվտացոյցի յանձնաժողովը պիտի առաջարկէ տուրք մը դնել եկամուտի վրայ, եւ փոխատութիւն մը կնքել նաւատորմին յատկացման համար։ Պահպանողականք եւ ազատականք ընդդիմանալ կ՚որոչեն։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՑ

ԲԱՑՈՒՄ 15 Մարտ

Օսմ. Ֆոնս. սէռի Գ.	Ք. կ.	25 02
Բումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	124 75

ՓԱԿՈՒՄ

Օսման Ֆոնս. սէռի Գ.	Օ. Ո.	25 01
Ամէնէն բարձր գին	»	25 05
Ամէնէն վար գին	»	25 —
Բումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	124 25
Թրամուէյ Պարապաթուղի	0 Ո.	6 90
» Ժաւխանա		2 75
» Բաժնեթուղթ	Ֆր.	509
Օսմ. Ազատ. Ընկ.	Օ. Ո.	4 37½

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Դրչ.	87 22
Անգլիական ոսկի	»	110 9
Բոլ Էմբէրիալ	»	90 10
Ռուբլիից	»	51 09
Մէհմիէի արծաթ	»	108 08
Մէճիտիէ	»	94 30
Բուբլի թղթադրամ		8 61
Լիտրան 3 ամիս		109 30
Բարիզ » »		22 90
Ֆիորին մանուա		10 94

«ՅԱՌԻՒ»Ի ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՔ

ԿԻՅՎԻ.— Տ.քթ. Սրթ.— Ձեր բաժանորդագինը գանձուած է հոս։

ՌՈՏՈՍԹՕ.— Լ. Լ.Ֆ. Ն.— Մինչեւ հիմայ Ձեզ զրկուած 115 թերթերուն արժէքը հաճեցէք զրկել։

ՍԻՆՈՊ.— Յ. Լ.Ֆ Պ.— Մինչեւ ցարդ Սարբանէ չէ գանձուած Ձեր բաժնեգինը։ Հաճեցէք յիշեցնել անձին հասցէն ցոյց տալ։

ՏԻՒՐՊԻՒԻՐ.— Պ. Լ.Ֆ. Ս.— Ընդունեցանք Ձեր համակրալից նամակը եւ բաժանորդ արձանագրեցինք Ձեզ։ Չնորհակալութիւն։

ՀԱԼԷՊ.—Ռ. Լ.Ֆ. Ա.—Գանձեցինք Ձեր ստացական բաժնեգինը 90 ղրչ.։

ՍԱՄՍՈՆ.—Կ. Լ.Ֆ. Մ.— Արձանագրեցինք Ձեր ցոյց տուած նոր բաժանորդները։ Շնորհակալութիւն։

ԱՆՎԵՐՍ.— Ռ. Լ.Ֆ. Մ.— Ուղղեցինք Ձեր հասցէն։

ԱՅՆԹԱՊ.— Ն. Լ.Ֆ Ն.— Արձանագրեցինք նոր բաժանորդը։

ԷՕՏԻՄԻՇ.—Թ. Լ.Ֆ. Ռ.—Բաժանորդ արձանագրեցինք Ձեզ ստացական։

ԹԻՐԻՊՕԼԻՍ.—Ս. Լ.Ֆ. Գ.—կը չարաչարանկինք ձեզ թերթ զրկել եւ կ՚սպասենք ձեր պատասխան թղթակցութեանց։ Ստացականները կրնաւած են զժբաղդաբար։

ՊԻԹԼԻՍ.—Գ.—Ձեր թղթակցութեանց կ՚սպասենք։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ.—Բ. Շ.—Հաճեցէք հասցնել փոխանցիկը։

ԱՏԱՆԱՍ.—Յ. Լ.Ֆ. Զ.—Արձանագրեցինք ձեր ցոյց տուած նոր բաժանորդները։ Շնորհակալութիւն։ Նամակ պիտի ստանաք։

ՎԻԶԻՐ-ՔԻՕՐԻԻ.—Կ. Լ.Ֆ. Ս.— Արձանագրեցինք Ձեր ցոյց տուած նոր բաժանորդները։ Հաճեցէք զրկել Ձեր յօդուածները։

ՀԱԼԷՊ.—Ե. Լ.Ֆ. Մ.—Բաժանորդ արձանագրեցինք Ձեզ։ Բոլիայի բոլով կրնաք զրկել Ձեր բաժնեգինը։

ԿԻՐԱՍՈՆ.—Դ. Լ.Ֆ. Ի.— Գանձեցինք Ձեր վճռամեայ բաժնեգինը։

ՍՊԱՀԱՆ.—Ե. Ա. Ե.—Գանձեցինք Ձեր տարեկան բաժնեգինը։

ՊԱՅՊՈՒՐԹ.—Կ. Լ.Ֆ. Շ.—Ընդունեցանք Ձեր բաժնեգինը 22 ղրչ. եւ բաժանորդ արձանագրեցինք Ձեզ։

ՍԵԼԱՆԻԿ.—Արժ. Ա. Բ. Ի.—Ստացանք Ձեր եամեակայ բաժնեգինը։ Սրձանագրեցինք Ձեր ցոյց տուած նոր բաժանորդը։

ՆՈՐ-ՆԱԽԻՋԻՒԱՆ.—Ս. Լ.Ֆ. Զ.— Գանձեցինք Ձեր տարեկան բաժնեգինը։ Թերթ կը զրկենք։

ՀԱԼԷՊ.—Ռ. Լ.Ֆ. Ա.—Ստացանք Ձեր բաժնեգինը։

ՅԵՂԱՍՏԱՆԻ ՎԱՂ

ԵՎՍԻՍՅՍԾ ԴՈՍՄ

ՆՈՒՈ ՓԱՓԱԳ

ԴԱՎԱԹԱՍՆԵՐՈՐԴԱՍԱՆ

Բ

— Հյուրեր ունե՞ս, որ այդքան ուշ ես գալիս։

Ինքնաթիռի մեջ նստելուց առաջ Ռոբերտ Ֆրանսուան ինձ ասաց.

— Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հետ գաս Ֆրանսիա։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հետ ապրես։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ կին դառնաս։

Ես ոչինչ չպատասխանեցի։ Ես ոչ մի խոսք չկարողացա ասել։ Ես միայն նայում էի նրա աչքերի մեջ, որոնք ինձ ասում էին ամեն ինչ։

Ինքնաթիռը թռավ։ Ես մնացի Ալժիրում։

Ես ոչ մի նամակ չգրեցի Ռոբերտ Ֆրանսուային։ Ես ոչ մի հեռագիր չուղարկեցի նրան։ Ես ոչ մի հեռախոսազանգ չարեցի նրան։ Ես ոչ մի խոսք չասացի նրան։

Ես ոչ մի խոսք չասացի նրան, որովհետև ես չգիտեի, թե ինչ պատասխան կստանայի նրանից։

Ես չգիտեի, թե ինչ պատասխան կստանայի նրանից, որովհետև ես չգիտեի, թե ինչ պատասխան կտայի նրան։

Ես չգիտեի, թե ինչ պատասխան կտայ